

Latweefchu Awises.

Nr. 31.

Zettortdeenâ 1. August

1857.

No Illukstes puffes.

Paldeews Deewam pee mums rudsu lauki itt labbi stahw, arri wassaraji ihstâ laikâ bes leekahm mohkahm, jeb puhlina tappe eesehti un stahw itt labbi, tillkai plawâs scho gaddu masak sahles rohdahs. Dahrfa kohki scho gaddu wissi seedeja, bet wairak tukfchi seedi; jo Suhni mehnesi nakti salnas tahs maitaja. Tai 31. Maji pehz pufsdweenas ne tahlu no Illukstes kruffa leelu skahdi darrija, tâ lâ rudsu lauki bij janoptauj un ar wassaraju ja-apehji. Kruffas mahkons no Leifchu puffes nahkdams kahdas 5 juhdses gaxumâ un lihds 3 werstes plattumâ eedams, pahri par Daugawu Witepstkas dalkâ beidsahs. Lohiti leela kruffa bija, tâ lâ wehl treschâ deenâ weetahm leddus bij redsams. — Lohpi scho gaddu paldeews Deewam wesseli; arri zilweki scho gaddu labbâ wesselibâ. Ar bischu kohpschanu scho pawassarau ihsti labbi ne gahje, jo eeksch Merza bija filts, tahs no seemas guleschanas tappe par dauds agri usmohdinatas un Aprili bij augsts laiks, arri Maija mehnesi mas tahdu deenu bija fur tahs buhtu warrejuschas darbu strahdabt. Tâlabb waijadseja tahs barroht, — un arri behrnu laischana scho gaddu mas un wehlu nahk. Bet Suhni mehnesis preeksch bittehm bija lohti isdewigs laiks, jo kas stipras, tahs wairak Suhnija mehnesi pastrahdaja ne lâ isgahjuschâ gaddâ wissu wassarau, un kas ne bij stipras, tahs palikke par stiprahm bittehm. Bischu kohpschana wissu labbaki isdohdahs pee salmu awelehm jeb strohpeem; (Palejas Zahna grahmata par salmu strohpeem warr skaidrakas sinnas dabbuht). Likfnâ salmu strohpôs ween bittes

tohp turretas. Lukaschewiga kungs irr leels bischu kohpejs, tas man rahdija to rehkinumu ko bittes eenesse. 1855 weens strohps bij dewis 108 mahrzinas meddus. Tas pats arri man dewe weenu salmu strohpu, lai es no Deewa puffes jelle salmu strohpôs sawas bittes turroht; un pateesi irr slawejama leeta. Jo bittes eenes diwidemit kahrtigus auglus, kad tillkai tahs ar praktu kohpi. Bet muhsu laikôs mas tahdu irr kas bittes turr un wezzôs laikôs gan wairak bischu kohpeju bija. Warr buht pee mums kuhtriba wainiga, ka laudis wissus sawus lauku darbus pehz wezzas eerafchanas strahda, un ja nu kahdâ weetâ winaem ne isdohdahs, tad wainu leek Deewam jeb sawam tuwakajam. Ne kad ne mekle to wainu pee sawas paschas mulkibas un kuhtribas, un arri ne mekle to leetu us preekschu labbaki isdarriht. Pee bischu turreschanas ne waijaga, lâ dasch gan dohyma, ne kahdas leekas sinnaschanas un buhschanas, bet prah-tiga un usmanniga apkohpschana. Es leelatu laizigu preeku ne sinnu lâ ar bittehm un dahrfa kohkeem darbotees: un ja kas to ne gribbetu tizzeht, tas lai pats tillkai pamehgina. Stakumuischas kungs pats ar warru ikkatru fainneeku sawâ pagastâ peespeede, lâ tam bij sawâs mahjâs ahbelu dahrsu eetaifih; gan bij swescha un nepatihkama leeta, bet taggad ikkatrs preezajahs un kungam pateiz, jo taggad ikkatram fainneekam smuks ahbelu dahrs sawâs mahjâs. W—g.

Saunas sinnas.

Preeksch kahdeem gaddeem us Wahzsemmi nowedduschu Egiptes semmes lihki, kuesch warrbuht preeksch 2000 gaddeem mirris, bet ar

fawadahm sahleh'm fataisfih'ts lai nepuhst. Pee ta lihka atradduschi kahdus kweefchu graudus. Tohs isfehjuschi un prohwejuschi audsinah't un luhl, weenam irr isdewe'es. Weena patti wahrpa irr 90 graudius neffusi. No scheem 90 graudeem ar gaddeem isaudsinajuschi pa puh'reem un nu teem irr jauna sorte kweefchu, kureus par Tahsepa kweefcheem fauz un schur tur druwàs jaw sehj. — 1793 gaddà bija Calendereem karsch. Kad nu ta kauschana wehl arweenu jo breefmiga notikke prett to wirfneeka kuggi, arri jau mastà kohki no-schauti bij, tad sudde saldateem spehks un zerriba ka winneschoht un gribbeja padoh'tees. Tè lezz kugga wirfneeka gailis us to no-schauta mastà kohku un spahrnus pluddinadams fah'l dseedah't. Nu schaujahs wisseem saldateem prah'tà no jauna fah't un ne zil ilgi eenaidneekus winne.

J. Prindull.

Labbi padohmi.

Woi leesa ah'trumà tà glahbjama, kà rakstijis, to zeen. rakstitalis M. P. Uwischu Nr. 23 luhds, lai isprohwe. Illukstes Dekana lungam Tamulewitscham jau daudsreis irr laimejees us tahdu wihsi sirgu isahrsteht. Kad leesa fah'l zeltees, tad panehme mihkstu wizzi jeb labbi pabeesu ah'das gabbalu un ar to labbi stipri us to flimmo weetu likke ussist; sirgs tuh'dal sahze skreet un palikke weffels. Daudsreis esmu dsirdejis no mahnu-tizzigeem, ka leesu warroht ar wahrdeem glahbt. Pasihstu weenu sainneezi, kas isflaweta, ka ta ar wahrdeem ween spehjoht sirgu glahbt ir tad, kad tas sirgs naw klàht; tillkai waijagoh't pateikt kahda spalwa tam sirgam. Tà labb luhdsu to sainneezi, lai arri mannim to skunsti pateiktu. — Gan labbprah't ne gribbeja teikt — deht tam, ka es to isfmeijoh't. To nedrih'stoht pa smeeklu turreht, bet waijagoh't stipri tizzeht scheem wahrdeem, kas tà skann: Tas melnais sirgs gribb eet 9 juhdses turpu un 9 juhdses schurpu. Tas kas ne

gribb dsihwoht, tas lai sprahgst; tad swehta luhgshana, muhsu tehws, jaskaitoh't. — Dauds irr tahdu kas apleezina, kà schi sirgus effoh't isahrstejuse; tee to apleezina un stipri tizz tahdeem neekeem. Pats ne esmu to prohwejis un arri ne gribbu pee tahdahm leetahm Deewa wahrdu walkoh't.

Pee mums dauds weetas sirgi ar azzim fah'l flimmoht. Zitti tuh'dal likke flimmam sirgam affini laist un dohd saldenu peenu kà no gohws flauktu, un to stalli turr. Teiz ka palihdsoh't.

W—g.

Mannim jaw pateiziba par to nahkuse, ka Uwises likkam: lai melnu sihdes kalla-drahnu leel pah'r waigu un azzim tahdam, kas ar krihtamo pakrittuschi publejahs; jo pee diweem nelaimigeem to effoh't darrijuschi ikkatru reisi kad pakriht. Krampji paleekoh't tuh'dal lehni, pah'reimoh't ah'tri, un flimneeks weeg-laki pah'rzeeschoh't. Warr buht ka, kad ikkatru reisi, kad tahdam nelaimigam tas brihdis us-eet, tà pastahwigi darritu, schi pohsta sebrga ar laiku no ta atstah'tu. Taggad wehl lassam Uwises, ka Wahzsemme Ahkenas pilfatà tahds nabbags ar krihtamo pakrittis us eelas. Gan laudis pefkrehjuschi, bet naw bijis pee rohkas melna sihdes kalla-drahna. Tad kahds teizis: lai kahds seewischkis jelle nokehrbjoht sawu kurpi un leekoh't tam nelaimigam us azzim. Tà darrijuschi un redsi, tuh'dal krampis pahrgahjis, nelaimigais pazehlees un aisgahjis. Isprohwejeet woi buhs derrigi un tad dohdeet sinnas muhsu Uwises. — S—z.

Dahrsneekem. Tà gribbi lai tawi gurki agraki un papillam augku dohd, tad darri tà kà ar melohnehm jadarra. Tà kà pawassari gurki fah'l augt, tad ar kneebshanu tuh'dal jaiskneebj tas sarrinsch, kas taisahs par widdu augt. Nu tas gurku stahdinsch islaidihs pulks sarrinu, kas dauds agraki fahls seedeht un ne buhs tukfschi seedi. Kad schee sarrini 1 pehdu isauguschi, tad teem gals janolausch. Nu tee gan drufzin

wehlaki, bet jo baggatus augtus dohs.
Gurki ikdeenas jalaisa pufodeenas laikâ.

— 3.

Sihdes taurinsch.

1.

Uwischu lassitaju taggad wedd arween tah-
laki apkahrt pasaulê, — ne pamett winnu
wairs Kurfemmê woi Widfemmê ween, bet
nemm winnu lihds us zittahm Ciropas sem-
mehm, wedd êo skattitees us Usiju, us Ame-
riku un wehl fur ne fur, un eeraddina to ar-
ween wairak jo labbi manniht, kâ leela ta sem-
me kas appaksch kahjahm un kâ pilna ta ar
Deewa brihnumeem, par êo preeksch gaddu
pufsimteni mas êo lassija, un preeksch gaddu
simteni gan itt ne êo ne dsirdeja Latweeschu
wallodâ. Zaur fêohlahm gan schlihbrees
gudram prahtam tapt us preekschu, — un
labbi tas gan, ja tik firdis ne paleet pakkat,
un firdim tihl arri gaischumâ buht un ar dee-
wabihjaschanu un tizzibu skattitees us to, êo
Deews raddijis un azzim preekschâ zehlis, lai
jo pateizigi Deewu teiz un flawe, un jo pree-
zigi darra, êo Winsch zaur sawu Dehlu mums
parwehl. — Brihnumu pilni irr Deewa darbi
un raddijumi, ne ween tee leele, bet arri
wismasakee, un zilwekam tas par gohdu, kad
winsch preeksch laut kâ, êo Deews raddijis,
stahw brihnodamees un ne êo ne nizzinadams,
kad fahl jo wairak sawas azzis us to laweht,
jo labbi to apraudsiht un apdohmaht, jo labbi
wiffu eewehroht, un pee ta, êo pats neis-
proht, gudribas fewim melleht pee zitta. —
Ram isdohdahs ar apdohmigahm azzim us
wiffu skattitees, tas dasch êo eeraudsihs, êo
zits ne eerauga, un apdohmahs êo zits ne ap-
dohma, un isdohfees tam labbums arri pee
saweem darbeem, êo gohdam strahda. — Bet
kâ schêe wahrdinai weddihs us sihdes taurinu? —
Zaur Uwischu pehrn 46tu nummuru, peelik-
lumâ. Tur Uwischu lassitais wests us In-
diju, lai apskattahs papreekschu tai sweschâ

brihnischligâ semmê, fur dauds ittin zittabi
ne pee mums. Rahda tur arri us dsihweem
un nedsihweem raddijumeem, runna tur arri
no tam, kâ dabbohn sihdi no maseem
kustoneem. Bet itt tapehz kâ zeen. rakstita-
jam rakstohht bija nodohmaschana ihpaschi tik
no zilweku buhschanahm un no tizzibas lee-
tahm mahzibu doht, zittas leetas tik masumâ
peeminnejis, un tadehl warr buht, dasch las-
sitais gan arri ne sanehmis pareisi tohs wahr-
dus „kâ dabbu no maseem kustoneem sihdi“ —
Wahrdinsch: kustoni, kâ leekahs daschadi
bruhke. Kamehr wezs Stenders teiz par
kustoneem sauzohht tik muschinas jeb knauschli-
kus mas masikus kas spahen laikâ gaisâ lehka
tschummu tschummahm kâ duhmi jeb kâ mah-
kontinsch, — zits gudrs atkal fakka: ne. Lat-
weeschi sauz par kustoneem wiffu, kam tik ween
dsihwiba un kas tik ween pats warr tapt no
weetas kâ gribbedams, tad nu arri: awis un
kasas, zuhkas, wistas, bittes un wehl kâ ne
kâ. Sa tâ irr, tad wahrdinsch derretu ar to
nosihmeht wiffus zittus dsihwus Deewa rad-
dijumus, jeb dsihwneekus, — tik zilweku ne.
Bet tad nu ne sinn dasch êo dohmaht, no
kâ hda stary wisseem êo par kustoneem sauz,
sihde zekahs. Zerru nu gan kâ schis tas,
gudribu eenehmis, kas dohta Usias Lantfahr-
tes isstahstischana 22tâ pufslappâ, sinn êo
dohmaht, — bet arri schi grahmatina ne
warreja pee ikkatras isstahstischanas grahma-
tas-rakstitajs tik ilgi kawetees, lihds kamehr
buhtu isstahstijis zil waijaga sapraschanai, —
tadehl par scho leetu usklaufigam lassitajam
warr doht wehl skaidrakas sinnas. Atmin-
nohs nu gan arri Latweeschu Uwises 1838tâ
gadda gahjumâ 20 un 21mâ nummuri mah-
zibu par sihdi lassijis, bet zil lassitaju tad
buhk kas wehl sinn êo tur lassijuschi? nu
geuhti buhtu dascham to grahmatu dabhuht
rohkas! — Un êo schê lassihk, dabhuht to
tatschu zittadâ isstahstischana ne tur bija.
Bet to nu lai dohd zits nummeris.

H. R.—II.

Gluddinaschanas.

Wabnes (Sahrzenes) Zlehnu fainneefam nakti tai 16tä Zuhli no gannibas nosagts melns 5 gaddu wezss fregš, 40 rubl. wehrts, mehrens no auguma, bes nekabdam redsamahm fihmebm, til lad winnu jahda tad winsch ihd. Sweschu mahju feena pshweji ap pufs-nakti redsejufchi wihru ar to sirgu meschä us Kabilles puffi eejahjam; bet dohmajufchi, ka tas paschu mahju zilweks effoht. Kas skaidru sinnu par scho sirgu warr flappeht, dabdu peenahlamu pateizibas maffu. 3

Zaunpils muischas waldischana darra sinnamu, ka Zaunpils tirgu, fo libds schim 12tä August turreja, schimi gaddä weenu neddeku sebbaku, tas irr tai 19ta Augustä turrehs. Zaunpills, 17. Zuhli 1857. 3
(Nr. 35.)

Ta Krohna Erzogamuischas pagasta teefa usaizina zaur scho wiffus parradu-dewejus un parradneefus ta nomir-ruschä, pee Lapsu muischas peederriega Zehkaba Klidšina, nelaika laulata drauga tahs fainneezes no Lapsu muischas Stubermannu Melku-mahjam, Lihfes Klidšina apprezjeta bijuse Grünsetta, ka arri wiffas tahs, kas pee tahs Zehkaba Klidšina alliklufchas mantibas, mantaschanas- jeb zittas prassifchanas zelt gribbetu,

diwu mehneschu starpä un wiswehlak libds to 21. Septemberi f. g.; kas par to weenigu un isflehgšanas terminu nolikts irr, paschi un fur wajadšigs ar affistenti, pehrmindera waldischanas un pehz liffumeem wehletas weetneeka warras winnu prassifchanas, parradus un peedoššanas scheinan peenest, arri tohs parradus islihdšnaht.

Tee parrada-ustizetaji kã arri tee prassitaji, kas libds tai augšam peedohtai terminai fawas prassifchanas un peedoššanas scheinan nebuhtu meldejušchi, ne taps wairal klausiti, bet pasaudehs fawas rektes pawiffam; turpretti teem parradneekem, kas fawu parradu nolikta laika ne peedošs, pehz liffumeem buhs par to ja-atbild.

Tamdehl ta Krohna Erzogamuischas pagasta teefa teem mantineekem, mantoschanas- un rektes-nehmejeenu ta nomirruschä darra sinnamu: ka teem pascheem tanni 21. Septemberi f. g. pee schihs pagasta teefas skaidri wajaga isteikt, woi teem jahda prettimrunnaschana un jahda prettimrunnaschana winneem buhtu jazelt prettam scheinan peenestam usdewitnam tahs atrailnes Lihfes Klidšina, dehl tahs alliklufchas mantibas ta nomirruschä, un ka wiffi tee, kas schi terminã ne nahks un ne peemeldefees, taps uslubfoti kã tahdi, kas ar scho usdewumu irr ar meeru un to par ristigu irr atsinufchi. Erzogamuischã, tanni 13. Zuhli 1857. 3

(S. B.)

(Nr. 695.)

J. Murinšch, peefehdetais.

A. Montkewicz, teef-skrihw.

Labbibas un prezzu tirguš Rihgã tai 29. Zuhli un Leepajã tai 27. Zuhli 1857 gaddã.

M a f f a j a p a r:	Rihgã.		Leepajã.		M a f f a j a p a r:	Rihgã.		Leepajã.	
	R.	R.	R.	R.		R.	R.	R.	R.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu	2	50	2	30	1/2 puddu (20 mahrz.) dseljes	—	80	—	90
1/3 " (1 ") kweeschu 325—	3	50	3	50	1/2 " (20 ") tabala	1	70	—	—
1/3 " (1 ") meeschu 215—	2	30	2	—	1/2 " (20 ") schkihtu appinu	—	—	2	50
1/3 " (1 ") anju . 110—	1	15	1	10	1/2 " (20 ") schah. zuhku galk.	1	80	2	20
1/3 " (1 ") sirnu 250—	2	75	—	—	1/2 " (20 ") krohna linnu	1	75	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	2	30	2	50	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	40	1	—
1/3 " (1 ") bihdeletu " "	2	90	3	20	1 muzzu linnu fehllu 6 libds	9	—	—	—
1/3 " (1 ") " kweeschu mil.	4	50	4	—	1 " filku	13	50	13	75
1/3 " (1 ") meeschu putrain.	3	25	2	70	10 puddu farkanas fahls	5	—	5	—
10 puddu (1 birkawu) feena	4	50	—	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) sweesta	—	3	40	3	10 " " smaltas "	5	—	4	—

Leepajã libds 24. Zuhli d. atnahf.: 91 fuggi un isgahj. 88. Rihgã libds 29. Zuhlija atnahf.: 1071 fuggi un isgahj. 837. Atnahkufchi: 589 struhgas un 3116 plohtii.

B r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Cenzlei-Director W. Gruner, stello. Censur. Jelgawã, tai 29. Zuhli 1857. No. 140.